

Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 07.01.1994, sp. zn. 5 Co 2196/93 a 5 Co 31/94, ECLI:CZ:KSCB:1994:5.CO.2196.1993.1

Číslo: 71/1995

Právní věta: Otázku, zda je pro povinného zajištěn takový náhradní byt, který je určen v pravomocném soudním rozhodnutí, jež je podkladem pro soudní výkon rozhodnutí, posuzuje soud při rozhodování o tom, zda bude nařízeno provedení soudního výkonu rozhodnutí, nikoli až v tom případě, byl-li podán návrh na zastavení výkonu rozhodnutí.

Soud: Krajský soud v Českých Budějovicích

Datum rozhodnutí: 07.01.1994

Spisová značka: 5 Co 2196/93 a 5 Co 31/94

Číslo rozhodnutí: 71

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Náhrada bytová, Výkon rozhodnutí

Předpisy: 99/1963 Sb. § 268
§ 340

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 71/1995 sb. rozh.

Otázku, zda je pro povinného zajištěn takový náhradní byt, který je určen v pravomocném soudním rozhodnutí, jež je podkladem pro soudní výkon rozhodnutí, posuzuje soud při rozhodování o tom, zda bude nařízeno provedení soudního výkonu rozhodnutí, nikoli až v tom případě, byl-li podán návrh na zastavení výkonu rozhodnutí.

(Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze 7. 1. 1994, [5 Co 2196/93](#) a [5 Co 31/94](#))

Okresní soud v Táboře svým usnesením nařídil výkon rozhodnutí vyklizením bytu povinné o 2 pokojích, kuchyni a příslušenství v 1. podlaží domu čp. 1283 v T., a to podle vykonatelného rozsudku Okresního soudu v Táboře ze dne 11. 9. 1992, č. j. 3 C 185/92 - 6. Současně soud prvního stupně nařídil provedení tohoto výkonu přestěhováním povinné do bytu č. 33 - garsoniéry, v 5. poschodí domu č. p. 2824 v Havanské ulici v T. Povinné uložil nahradit oprávněné náklady řízení v částce 510

Kč na účet advokáta JUDr. B. B.

Toto své rozhodnutí soud odůvodnil tím, že oprávněná zároveň s návrhem na výkon rozhodnutí vyklizením bytu, za který je nutno poskytnout náhradu, doložila, že pro povinnou je zajištěna garsoniéra jako přiměřený náhradní byt, a proto bylo současně s nařízením výkonu rozhodnutí rozhodnuto také o jeho provedení. Soud prvního stupně poukázal na to, že případné své námitky z hlediska přiměřenosti bytu musí povinná uplatnit návrhem na zastavení výkonu rozhodnutí.

Proti tomuto usnesení se povinná včas odvolala a zároveň toto své podání označila i jako návrh na zastavení výkonu rozhodnutí. Její odvolání výslovně směřovalo proti všem výrokům napadeného usnesení. Namítala, že soud prvního stupně nesprávně uznal jako náhradní byt garsoniéru přesto, že oprávněné přísluší přiměřený náhradní byt. Dále poukazovala na to, že byt, ze kterého má být vyklizena, zřídila vlastním nákladem z nebytových prostor. Toto podání soud posoudil jako návrh na zastavení výkonu rozhodnutí, nikoli jako odvolání.

Usnesením pak soud prvního stupně zamítl návrh na zastavení výkonu rozhodnutí vyklizením bytu nařízeného usnesením téhož soudu. Dále rozhodl, že oprávněná nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Své rozhodnutí soud prvního stupně odůvodnil tím, že nejsou důvody pro zastavení výkonu rozhodnutí, když přichází v úvahu důvod uvedený v ustanovení § 268 odst. 1 písm. g) o. s. ř., neboť povinná jako skutkový důvod uvádí, že garsoniéra, která pro ni byla jako bytová náhrada zajištěna, není přiměřeným náhradním bytem, který jí přísluší, a kromě toho byt, který má být vyklizen, povinná zřídila z nebytových prostor svým nákladem. Soud poukázal na ustanovení § 712 odst. 2 o. z., podle kterého povinné přísluší zásadně rovnocenný byt, ovšem podle místních podmínek. Dále dovodil, že pokud by bylo v T. tolik volných bytů, že by bylo možné pro povinnou zajistit jiný byt o stejné velikosti jako je byt vyklizovaný, byla by námitka povinné důvodnou. Soud však zjistil, že ani v dohledné době není možné povinné poskytnout větší byt než právě garsoniéru. Přitom poukázal na to, že oprávněná má podstatně horší kvalitu bytu než povinná, když bydlí v bytě svého syna. Proto by byl jiný výklad termínu „rovnocenný byt podle místních podmínek“, než sám zvolil, v rozporu s ustanovením § 3 o. z. Podle názoru soudu prvního stupně je bytová náhrada, zajištěná pro povinnou, přiměřená jak velikostí, tak i vybavením bytu, té okolnosti, že povinná žije sama. Finanční nároky povinné související s adaptací bytu soud nepovažoval za rozhodné pro realizaci výkonu rozhodnutí.

Proti tomuto usnesení se povinná odvolala. Namítala, že vyklizovaný byt vybudovala z nebytových prostor a vybavila jej nábytkem a zařízením, které v nabízeném bytě nemůže použít. Poukazovala také na to, že ze zákona č. 102/1992 Sb. plyne, že teprve když nemůže pronajímatel zajistit bytovou náhradu, může požádat o zajištění této náhrady příslušný úřad. Podle jejího názoru tak zákon především počítá s aktivitou pronajímatele, kterou oprávněná dosud nevyvinula. Připomněla, že sama si našla případnou výměnu bytu za byt o kuchyni a jednom pokoji.

Krajský soud v Českých Budějovicích zrušil usnesení o zamítnutí návrhu na zastavení výkonu rozhodnutí podle ustanovení § 221 odst. 1 v souvislosti s ustanovením § 212 odst. 2 o. s. ř. a vrátil věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.

Z odůvodnění:

Pokud jde o správnost řízení, které předcházelo napadenému rozhodnutí o zamítnutí návrhu na zastavení výkonu rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 212 odst. 2 o. s. ř., dospěl odvolací soud k závěru, že toto řízení před soudem prvního stupně trpí vadou, která měla za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Tato vada spočívá v tom, že uvedený soud považoval podání, kterým se povinná odvolávala proti usnesení téhož soudu o nařízení a provedení výkonu rozhodnutí, pouze za návrh na

zastavení výkonu rozhodnutí a nikoliv za odvolání. Soud prvního stupně byl v tomto směru veden nesprávným právním názorem o tom, že pro rozhodnutí o provedení výkonu rozhodnutí stačí prokazovat pouze zajištění náhradního bytu, aniž by bylo nutno v tomto řízení (o provedení výkonu rozhodnutí) zkoumat, zda jde o byt svou kvalitou odpovídající tomuto náhradnímu bytu, který je uveden v podkladu pro výkon rozhodnutí; zaujal názor, že hledisko přiměřenosti náhradního bytu může být až předmětem řízení o případném návrhu na zastavení výkonu rozhodnutí.

Tento názor odvolací soud nesdílí. Odvolací soud však vychází z toho, že rozhodnutí o provedení výkonu rozhodnutí je vlastně další fází samotného nařízení výkonu rozhodnutí, i když usnesení o provedení výkonu rozhodnutí podle ustanovení § 340 odst. 2 o. s. ř. může být vydáno buď současně s nařízením výkonu rozhodnutí či až dodatečně. Jestliže je však rozhodnutí o provedení výkonu vydáno, musí být tímto rozhodnutím již najisto postaveno, že povinný se vyklizuje právě do konkrétního bytu, jenž zcela splňuje požadavky bytu náhradního, přiznaného rozhodnutím, které je podkladem pro výkon rozhodnutí. Musí být proto právě v této fázi vykonávacího řízení posuzováno, zda zajištěný byt je takovým náhradním bytem, který je pro výkon uveden. Tato otázka nemůže být odsouvána do jiné části vykonávacího řízení, tedy ani do případného řízení o zastavení výkonu rozhodnutí. Zastavení výkonu rozhodnutí totiž pojmově znamená, že zastavuje výkon, který byl řádně pravomocně nařízen a jeho skutečnému provádění nic nebrání až do okamžiku případného zastavení výkonu (s pominutím případného odkladu). Důvody pro zastavení výkonu rozhodnutí musí spočívat v okolnostech, které buď při nařízení výkonu rozhodnutí nebyly známy, či nastaly až po nařízení výkonu rozhodnutí. Ve všech ostatních způsobech výkonu rozhodnutí znamená pravomocné nařízení výkonu rozhodnutí počátek nuceného uskutečňování vymáhaného rozhodnutí. V případě vyklizení bytu, za který je třeba poskytnout náhradu (§ 340 odst. 2 o. s. ř.), lze začít s uskutečňováním až po rozhodnutí o provedení výkonu. V tom okamžiku však již musí být zcela jisto, že nic nebrání nucenému uskutečňování výkonu, tedy musí být vyřešena otázka, zda přestěhování do zajištěného bytu lze skutečně nuceně okamžitě provést. Pak ovšem musí být v okamžiku rozhodnutí o provedení výkonu vyřešena i otázka přiměřenosti bytu, případně souladu zajištěného bytu s náhradním bytem určeným titulem.

Vzhledem k těmto právním úvahám musel odvolací soud dospět k závěru, že soud prvního stupně měl považovat podání povinné označené jako odvolání proti usnesení o nařízení a provedení výkonu rozhodnutí skutečně za odvolání a měl je předložit k rozhodnutí odvolacímu soudu dříve, než o něm jednal jako o návrhu na zastavení výkonu rozhodnutí.

Zároveň odvolací soud v souladu se svým právním názorem přezkoumal k odvolání povinné proti usnesení o nařízení a provedení výkonu rozhodnutí toto napadené usnesení podle § 212 odst. 1 o. s. ř.

I v případě tohoto usnesení však dospěl k názoru, že jej nelze ani potvrdit, ale ani změnit, takže nezbývalo, než je podle ustanovení § 221 odst. 1 o. s. ř. zrušit a i v této části vrátit věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Opět v souladu se svým shora uvedeným právním názorem musel odvolací soud konstatovat, že napadené usnesení trpí nedostatkem důvodů ve smyslu ustanovení § 221 odst. 1 písm. c) o. s. ř., takže je nepřezkoumatelné. Tato vada je ovlivněna jiným právním názorem, který na průběh vykonávacího řízení zaujal uvedený soud, který otázku, zda je zajištěný byt tím náhradním bytem, který byl určen, tedy bytem přiměřeným, odsunul do případného řízení o zastavení výkonu rozhodnutí. Podle názoru odvolacího soudu je však řešení této otázky tak závažnou fází vykonávacího řízení, že ji nelze odsouvat až do stadia případného řízení o zastavení výkonu rozhodnutí, když navíc charakter této otázky se vymyká ostatním důvodům pro zastavení výkonu rozhodnutí podle ustanovení § 268 o. s. ř. Omezovat úvahy pro rozhodnutí o provedení výkonu vyklizením bytu pouze na otázku prokázání, že je zajištěn náhradní byt, aniž by se již v této fázi zkoumalo, zda je tímto bytem také titul naplněn i z hlediska charakteru a kvality konkrétního přiznaného náhradního bytu, považuje odvolací soud za nesprávný výklad. Nelze totiž ani přehlédnout, že okamžitě po rozhodnutí o provedení výkonu jej lze nuceně uskutečnit, tedy provést přestěhování do zajištěného náhradního

bytu, který však nemusí vůbec svou kvalitou požadavky náhradního bytu daného titulem splňovat. Přestěhováním pak je výkon rozhodnutí ukončen, takže by ani teoreticky nemusel být časový prostor pro návrh na zastavení výkonu rozhodnutí.

Odvolací soud však zrušil jen výrok o provedení výkonu rozhodnutí, zatímco výrok napadeného usnesení o samotném nařízení výkonu rozhodnutí potvrdil podle ustanovení § 219 o. s. ř. jako věcně správný. Podklad pro soudní výkon rozhodnutí existuje, svědčí oprávněné proti povinné a je vykonávána právě ta povinnost, která je jím uložena. Nařízení výkonu rozhodnutí tedy nic nebrání a o samotném výkonu rozhodnutí bude rozhodnuto dodatečně v dalším řízení. V něm soud prvního stupně přihlédne nejen k námitkám povinné, které vznesla v prvním svém odvolání, ale také k těm námitkám, které uvedla ve druhém odvolání. K otázce výkladu termínu „zásadně rovnocenný byt podle místních podmínek“ lze jen uvést, že místní podmínky by měly být charakterizovány nejen skutečnostmi uvedenými obecním či městským úřadem, ale měly by být zkoumány i z hlediska poznatků samotných účastníků. Jistě o místních podmínkách může svědčit i zkušenost samotné oprávněné, kterou získala při snaze zajistit povinné náhradní byt. Je nutno dát za pravdu odvolatelce, že prvotní aktivita při zajišťování náhradního bytu by měla vzejít právě od oprávněné. O místních podmínkách by samozřejmě mohla mít své poznatky i povinná, zejména když tvrdí, že si sehnala „výměnu za byt 1 + 1“, tedy se zřejmě s místními podmínkami ohledně možnosti zajistit byt seznamovala. Pokud termínem „výměna“ měla na mysli získání jiného bytu (a nikoli skutečnou výměnu), pak jde také o určitý poznatek o místních podmínkách.